

YÖNETMELİK

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan:

ERİŞİM VE ARABAĞLANTI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kullanıcıların makul bir ücret karşılığında elektronik haberleşme hizmetlerinden ve altyapısından azami ölçüde yararlanmasını sağlayacak uygulamaların teşvik edilmesi, elektronik haberleşme sektöründe verimliliğin ve sürdürülebilir rekabet ortamının sağlanması, şebekelerin bütünlüğü ve birlikte çalışabilirliği ile hizmetlerin karşılıklı işletilebilirliğinin ve uzun vadede kullanıcıların yararına olacak rekabet ortamının oluşturulmasına yönelik altyapı yatırımlarının desteklenmesi için elektronik haberleşme şebekelerine erişim ve arabağlantıya ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, işletmecilerin erişim ve arabağlantıya ilişkin hak ve yükümlülükleri ile söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmesinde uygulanacak usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 4 üncü, 6 ncı, 7 nci, 12 nci, 24 üncü, 33 üncü ve 60 ıncı maddeleri ile mezkûr Kanunun İkinci Kısım Üçüncü Bölümü hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Alt yerel ağ: Sabit elektronik haberleşme şebekesinde abone tarafındaki şebeke sonlanma noktasını konsantrasyon noktasına veya belirli bir ara erişim noktasına bağlayan kısmi yerel ağı,

b) Arabağlantı: Bir işletmecinin kullanıcılarının aynı veya farklı bir işletmecinin kullanıcılarıyla irtibatının veya başka bir işletmeci tarafından sunulan hizmetlere erişiminin sağlanmasını teminen, aynı veya farklı bir işletmeci tarafından kullanılan elektronik haberleşme şebekelerinin birbirlerine fiziksel ve mantıksal olarak bağlantısını,

c) Arabağlantı yükümlüsü: Arabağlantı sağlama yükümlülüğü getirilen işletmeciyi,

ç) Ayırıştırma: Bir işletmecinin, şebekesi üzerinden verdiği hizmetleri, taşıma, anahtarlama, arayüz de dâhil olmak üzere sadece talep edilen şebeke bileşenlerine ve talep edilen türden erişim sağlanmasına imkân verecek şekilde birbirinden ayrı olarak sunmasını,

d) Elektronik haberleşme şebekesi: Farklı noktalar arasında elektronik haberleşmeyi sağlamak için bu noktalar arası bağlantıyı teşkil eden anahtarlama ekipmanları ve hatlar da dahil olmak üzere her türlü iletim sistemleri ağını,

e) Erişim: Bu Yönetmelikte belirtilen koşullarla, elektronik haberleşme şebekesi, altyapısı ve/veya hizmetlerinin, diğer işletmecilere sunulmasını,

f) Erişim yükümlüsü: Erişim sağlama yükümlülüğü getirilen işletmeciyi,

g) Hesap ayrımı: İşletme içi transferler de dâhil, her bir faaliyetle ve iş birimiyle ilgili gelir, gider ve maliyetlerin ayrılmasını,

ğ) İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve alt yapısını işleten şirketi,

h) Koşullu erişim: Radyo ve televizyon yayın sistemlerine abonelik veya başka bir yöntemle önceden izin verilmesi yoluyla koşullu olarak erişimi sağlayan her türlü teknik tedbir ve düzenlemeyi,

ı) Kurul: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulunu,

i) Kurum: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunu,

j) Taşıyıcı: Bir çağrının başlatılması, sonlandırılması veya taşınması hizmetlerinin tümünü veya bir kısmını sunan işletmeciyi,

k) Taşıyıcı ön seçimi: Taşıyıcının, taşıyıcı seçim kodu çevrilmeksizin seçilmesine imkân sağlayacak şekilde önceden seçilmesi yöntemini,

l) Taşıyıcı seçimi: Taşıyıcının, taşıyıcı seçim kodu çevrilmesi suretiyle seçilmesi yöntemini,

m) Taşıyıcı seçim kodu: Taşıyıcılara, taşıyıcı seçimi amacıyla Kurumca tahsis edilen kodu,

n) Veri akış erişimi: Abone tarafındaki şebeke sonlanma noktasını, veri iletimine imkân verecek şekilde, abonenin bağlı bulunduğu ana dağıtım çatısının bulunduğu tesise veya eşdeğer tesise yerleştirilen teçhizata bağlayan her türlü cihaza ve fiziksel devreye erişimi,

o) Yerel ağ: Sabit elektronik haberleşme şebekesinde abone tarafındaki şebeke sonlanma noktasını abonenin bağlı bulunduğu ana dağıtım çatısına veya eşdeğer tesise bağlayan fiziksel devreyi,

ö) Yerel ağa ayırıtılmış erişim: Yerel ağın mülkiyetinde bir değişiklik olmadan yerel ağa ayırıtılmış tam erişimi ve yerel ağa paylaşımlı erişimi,

p) Yerel ağa ayırıtılmış tam erişim: Bakır kablo çifti frekans spektrumunun tamamının kullanılmasına izin verecek şekilde yerel ağa veya alt yerel ağa erişimi,

r) Yerel ağa paylaşımlı erişim: Bakır kablo çifti frekans spektrumunun sadece ses harici bandının kullanılmasına izin verecek şekilde yerel ağa veya alt yerel ağa erişimi

ifade eder.

İlkeler

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında, aşağıdaki temel ilkeler göz önüne alınır.

a) Etkin ve sürdürülebilir rekabet ortamının sağlanması ve korunması,

b) Niteliksel ve niceliksel devamlılık, düzenlilik, güvenilirlik, verimlilik, açıklık, şeffaflık ve kaynakların

verimli kullanılmasının gözetilmesi,

- c) Elektronik haberleşme hizmetleri arzı ile yeni yatırımların, teknoloji gelişiminin ve üretiminin özendirilmesi,
- ç) Elektronik haberleşme pazarının, gelişen şartlar çerçevesinde uluslararası normlara yaklaştırılması,
- d) Eşit şartlardaki kullanıcılar ve işletmeciler arasında ayırım gözetilmemesi, hizmetlerin benzer konumdaki kullanıcılar tarafından eşit şartlarla ulaşılabilir olması,
- e) Kullanıcıların talep ettikleri hizmetlerin dışında herhangi bir hizmeti satın almak zorunda bırakılmaması,
- f) Kullanıcıların makul bir ücret karşılığında elektronik haberleşme şebeke, altyapı ve hizmetlerinden yararlanmasını sağlayacak uygulamaların teşvik edilmesi,
- g) Elektronik haberleşme hizmetleri karşılığı alınacak ücretlerin mümkün olduğu ölçüde hizmetin etkin olarak sağlanması maliyetine dayalı olması,
- ğ) Bir hizmetin maliyetinin diğer bir hizmetin ücreti yoluyla desteklenmesinden veya karşılanmasından kaçınılması,
- h) Ücretlerin; rekabetin engellenmesine, bozulmasına veya kısıtlanmasına neden olacak şekilde belirlenmemesi,
- ı) Kullanıcıların özel durumlarının dikkate alınması.

Erişimin kapsamı

MADDE 6 – (1) Bu Yönetmelikte geçen erişim ifadesi;

- a) Yerel ağa ayrıştırılmış erişim ve veri akış erişimini de içerecek şekilde elektronik haberleşme şebekesi bileşenlerine ve ilgili tesislerine her türlü yöntemle erişimi,
- b) Binalar, borular ve direkleri de içerecek şekilde fiziksel altyapıya erişimi,
- c) İşletim destek sistemlerini de içerecek şekilde ilgili yazılım sistemlerine erişimi,
- ç) Numara dönüşümüne veya eşdeğer işlevselliğe sahip sistemlere erişimi,
- d) Hizmetlerin karşılıklı çalışabilirliği veya sanal şebeke hizmetleri için gerekli arayüzlere, protokollere veya diğer teknolojilere erişimi,
- e) Arabağlantıyı,
- f) Akıllı şebeke hizmetlerine yönelik bileşenlere erişimi ve mobil şebekelerde ulusal dolaşımı da içerecek şekilde kullanıcılara sunulan hizmetlerin karşılıklı çalışabilirliğinin temini için belirli hizmetlerin sağlanması,
- g) Yeniden satış amacıyla hizmetlerin toptan seviyede sunulmasını,
- ğ) Koşullu erişim sistemlerine erişimi,
- h) Kurum düzenlemeleri ile belirlenen diğer hallerdeki erişimi

kapsar.

İKİNCİ BÖLÜM

Erişim ve Arabağlantı Yükümlülükleri

Yükümlülük getirilmesi

MADDE 7 – (1) İlgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere Kurum tarafından, işletmecilerin yetkilendirmeleri ile bu Yönetmeliğin 9, 14 ve 15 inci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla bu Yönetmeliğin 8 ilâ 16 ncı maddelerinde belirtilen yükümlülüklerden biri, birkaçı veya tamamı getirilir. Aynı ve/veya farklı pazarlarda etkin piyasa gücüne sahip olan işletmeciler arasında yükümlülükler açısından ilgili pazar veya pazarlarda rekabet düzeyini etkileyen unsurlar ile 5 inci maddede yer verilen ilkeler dikkate alınarak farklılaştırma yapılabilir. Farklılaştırma, işletmecilere getirilebilecek yükümlülüklerin seçimi ve/veya seçilmiş olan yükümlülüklerin uygulama detaylarının farklılığı şeklinde olabilir.

Erişim

MADDE 8 – (1) Kurum, ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip bir işletmecinin diğer bir işletmecinin bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen kapsamda erişimine izin vermemesinin veya aynı sonucu doğuracak şekilde erişim için makul olmayan süre ve şartlar ileri sürmesinin, rekabet ortamının oluşumunu engelleyeceğine veya ortaya çıkacak durumun, son kullanıcıların aleyhine olacağına karar vermesi halinde, söz konusu işletmeciye diğer işletmecilerin erişim taleplerini kabul etme yükümlülüğü getirebilir.

(2) Erişim sağlama yükümlüsü işletmeciler, taşıma, anahtarlama ve işletim arayüzleri de dâhil olmak üzere kendilerinden talep edilen erişimi sağlayacak şekilde ayırıştırma yapmakla yükümlüdürler. Kurum, yerel ağ da dâhil olmak üzere bütün şebeke bileşenlerine ayırıştırılmış erişim sağlama yükümlülüğünün kapsamını belirler. Bir işletmecinin, içinde bulunduğu koşulların ayırıştırma yükümlülüğünü yerine getirmesini engellediğini kanıtlaması hâlinde Kurum, söz konusu işletmeciye bu yükümlülükten kısmen ya da tamamen muaf tutabilir.

(3) Erişim sağlama yükümlüsü olan bir işletmeci, ancak şebeke işletim güvenliğinin veya şebeke bütünlüğünün veya veri güvenliğinin temin edilemeyeceğini ya da şebekelerin karşılıklı işletilebilirliğinin mümkün olmadığını objektif kriterlerle kanıtlamak ve Kurumun onayını almak kaydıyla erişimi sınırlandırabilir. Bu hâllerin mevcudiyeti, işletmecilerin erişim yükümlüsü olarak belirlenmesini engellemeyeceği gibi erişim koşullarını müzakere etmeyi reddetmeleri için de geçerli bir neden teşkil etmez.

Arabağlantı

MADDE 9 – (1) Kurum, bir işletmecinin arabağlantıya izin vermemesinin veya aynı sonucu doğuracak şekilde makul olmayan süre ve şartlar ileri sürmesinin, rekabet ortamının oluşumunu engellediğine veya ortaya çıkacak durumun son kullanıcıların aleyhine olduğuna karar vermesi hâlinde, söz konusu işletmeciye arabağlantı yükümlüsü olarak belirleyebilir.

(2) Tüm işletmeciler, talep gelmesi halinde birbirleriyle arabağlantı müzakerelerinde bulunmakla yükümlüdürler. Tarafların anlaşamamaları halinde Kurum, işletmecilere arabağlantı sağlama yükümlülüğü getirebilir.

(3) Arabağlantı, teknik ve ekonomik olarak uygun olacağı kanıtlanabilen ve Kurum tarafından uygun görülen herhangi bir arabağlantı noktasından temin edilir. İşletmeci, bunların haricinde bir noktadan arabağlantı talep etmesi hâlinde, temin edilecek noktanın maliyetini üstlenir.

(4) Kurum, 8 inci maddenin üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ilgili işletmecinin talebi üzerine, arabağlantının teknik ve ticari alternatiflerinin bulunduğu veya arabağlantıyı sağlamak için gerekli kaynakların bulunmadığı gerekçeleriyle arabağlantı yükümlülüğünün sınırlandırılmasına karar verebilir.

Ayrım gözetmeme

MADDE 10 – (1) Kurum, ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere, elektronik haberleşme hizmetlerini sağlamak için kendi kullandıkları veya üçüncü şahısların elektronik haberleşme hizmetlerini sunmak için gereksinim duydukları hizmetleri, söz konusu hizmetleri talep edenlere; ayırım gözetmeksizin ve kendi ortaklarına, iştiraklerine veya ortaklıklarına sağladıkları ile aynı koşul ve kalitede temin etme yükümlülüğü getirebilir.

Referans erişim teklifleri ve şeffaflık

MADDE 11 – (1) Kurum, ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere, teknik özellikler, şebeke özellikleri, tedarik ve kullanıma ilişkin hüküm ve koşullar ile ücretler gibi belirli bilgileri aleni hâle getirme yükümlülüğü getirebilir.

(2) Kurum, ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere arabağlantıyı da içerecek şekilde referans erişim teklifleri hazırlama yükümlülüğü getirebilir. Kurum tarafından referans erişim teklifi hazırlama yükümlülüğü getirilen işletmeci, söz konusu yükümlülüğün getirildiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde referans erişim teklifini hazırlayarak Kuruma göndermekle yükümlüdür.

(3) Referans erişim teklifleri Kurum düzenlemeleri çerçevesinde ve asgari olarak Ek-1’de yer alan hususları içerecek şekilde hazırlanır. Erişim talebinde bulunan işletmecilerin taleplerinin karşılanmasına yönelik gereksiz hizmetleri almamaları ve karşılığında bir bedel ödememeleri esastır. Bu maksatla, hizmetler yeterince ayrıştırılmış ve ilgili pazarın özelliklerine göre her bir hizmetin fiyatını da içerecek şekilde referans erişim teklifinin süre ve koşulları belirlenmiş olmalıdır. Kurum tarafından aksi belirtilmedikçe, söz konusu teklifler her yıl yürürlükteki teklifler esas alınmak suretiyle yenilenerek Şubat ayı sonuna kadar Kuruma gönderilir. Bununla birlikte, işletmeciler değişen pazar koşullarının ve teknolojik gelişmelerin gerektirdiği durumlarda Kuruma gönderdikleri referans erişim tekliflerinde değişiklik yapılmasını teklif etme hakkına sahiptir. Yeni teklifler onaylanıncaya kadar mevcut referans erişim teklifleri geçerliliğini korur.

(4) Kurum, 5 inci maddede belirtilen ilkeleri göz önünde bulundurarak, referans erişim tekliflerinde gerekli değişikliklerin yapılmasını işletmecilerden isteyebilir. İşletmeciler, Kurumun istediği değişiklikleri belirtilen biçimde ve verilen sürede yerine getirmekle yükümlüdürler. Verilen süre içerisinde Kurumun istediği değişikliklerin yapılmaması halinde, Kurum bu değişiklikleri re’sen yapabilir.

(5) İşletmeciler, Kurum tarafından doğrudan onaylanan veya bu maddenin dördüncü fıkrası kapsamında değiştirilerek onaylanan referans erişim tekliflerini internet sitelerinde ve Kurum tarafından belirlenebilecek diğer yöntemlerle, Kurumun onayını müteakip bir hafta içinde yayımlamakla yükümlüdürler.

(6) İşletmeciler Kurum tarafından onaylanan referans erişim tekliflerinde yer alan usûl, esas ve ücretlerle erişim sağlamakla yükümlüdürler.

Erişim tarifelerinin kontrolü

MADDE 12 – (1) İşletmeciler, arabağlantı da dahil olmak üzere erişim tarifelerini bu Yönetmelikte yer alan ilkeleri göz önüne alarak serbestçe belirlerler.

(2) Kurum, ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere, erişim tarifelerini maliyet esaslı olarak belirleme yükümlülüğü getirebilir. Kurum tarafından talep edilmesi halinde yükümlü işletmeciler erişim tarifelerinin maliyet esaslı belirlendiğini ispat etmek zorundadır.

(3) Kurum, erişim tarifelerinin yükümlü işletmeciler tarafından maliyet esaslı olarak belirlenmediğini tespit etmesi halinde söz konusu tarifeleri maliyet esasına göre belirler. Kurum, tarifeleri maliyet esasına göre belirleyinceye kadar diğer ülke uygulamalarını, daha önce uygulanmakta olan ücretler ve düzenlemeye konu olan hizmetin toptan ve perakende seviyede aynı ve/veya benzer pazarlarda sunulan diğer hizmetlerle olan ilişkisi çerçevesinde uygun olduğu ölçüde dikkate alarak tarifeleri belirleyebilir ve/veya tarifelere üst sınır koyabilir. Kurumun belirlediği tarifelere uyulması zorunludur.

(4) Tarifeler, maliyet esasına göre belirlenirken aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulur.

a) Erişim hizmetleri için maliyet esaslı tarifenin, hizmetleri sunmak için yatırılması gereken sermayeden makul bir geri dönüşü içerecek biçimde, hizmetin etkin olarak sağlanması için ileriye dönük uzun dönem artan maliyeti ile ortak maliyetlerin hizmetle ilişkilendirilebilen kısmının toplamı şeklinde belirlenmesi esastır.

b) Kurum, erişim hizmetinin aynı altyapıyı paylaştığı diğer hizmetler ile olan ilişkisi ve maliyetlerin hesaplanmasında kullanılması öngörülen verilerin elde edilebilirliği gibi hususları dikkate alarak, uzun dönem artan maliyet yönteminin farklı türlerinin veya elektronik haberleşme sektöründe uygulaması bulunan diğer yöntemlerin kullanılmasını uygun görebilir.

c) Maliyetler, hizmetin etkin olarak sağlanması maliyetini aştığı takdirde, aşan kısım hizmetin etkin olarak sağlanması açısından gereksiz gider ve maliyet olarak kabul edilir. Bu tür gider ve maliyetler yasal zorunluluktan kaynaklanmaları veya diğer nedenlerle zaruri olduklarının kanıtlanması hâlinde dikkate alınır.

(5) Dördüncü fıkranın (b) ve (c) bentlerine göre yapılan değerlendirmede, karşılaştırılabilir piyasalarda birbirinin muadili hizmetleri sunan işletmecilerin katlandıkları maliyetlere veya uyguladıkları tarifelere karşılaştırma amacıyla başvurulabilir. Bu durumda, referans alınan piyasaların kendilerine has özellikleri göz önüne alınır.

Hesap ayrımı, maliyet muhasebesi ve denetim

MADDE 13 – (1) Kurum, ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere, hesap ayrımı ve/veya maliyet muhasebesi yükümlülüğü getirebilir.

(2) Hesap ayrımı yükümlülüğü getirilen işletmeciler, Kurum tarafından belirlenecek hesap ayrımı ve maliyet muhasebesine ilişkin usul ve esaslar kapsamında faaliyet alanları ve iş birimleri için ayrı ayrı hesap tutmakla yükümlüdür.

(3) İşletmeciler, hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi yükümlülüğü kapsamında hazırladıkları raporları Kuruma, Kurum tarafından belirlenen biçim, kapsam ve sürede yazılı ve elektronik ortamda gönderir. Kurum, işletmecilere; hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi yükümlülükleri kapsamında hazırladıkları bilgi ve belgeleri yayımlama yükümlülüğü getirebilir. Kurum, gerekli gördüğü takdirde bu bilgi ve belgeleri kendisi de yayımlayabilir. Yayımlanacak bilgi ve belgelerin kapsamı Kurum tarafından belirlenir.

(4) Kurum işletmecilerin hesaplarını denetleyebilir veya denetim yetkisi vermek suretiyle denetleyebilir veya işletmecilere hesaplarını bağımsız denetim kuruluşlarına denetim yükümlülüğü getirebilir. Hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi kapsamında denetim yetkisi verilenler ve bağımsız denetim kuruluşları tarafından yapılan denetime ilişkin giderler ilgili işletmeciler tarafından karşılanır.

(5) Kurum, bu maddenin uygulama esaslarını yapacağı düzenlemelerle belirler.

Ortak yerleşim

MADDE 14 – (1) Kurum, işletmecilere kendi tesislerinde, diğer işletmecilerin ekipmanları için maliyet esaslı bir bedel karşılığında, başta fiziksel ortak yerleşim olmak üzere her türlü ortak yerleşim sağlama yükümlülüğü getirebilir.

(2) İşletmecilerin, herhangi bir yerde fiziksel ortak yerleşimin zaruri ve/veya imkân dahilinde olmadığını kanıtlamaları hâlinde, Kurum, bu yerlerde söz konusu işletmecileri fiziksel ortak yerleşim yükümlülüğünden muaf tutabilir. Kurum, fiziksel ortak yerleşim yükümlülüğünden muaf tutulan işletmecilere, maliyet esaslı bir bedel karşılığında fiziksel ortak yerleşime eşdeğer ekonomik, teknik ve operasyonel koşullarla farklı bir yöntem kullanarak ortak yerleşim sağlama yükümlülüğü getirebilir.

(3) Kurum, ortak yerleşim tarifelerinin maliyet esaslı belirlenmediğini tespit etmesi hâlinde, maliyetleri, uluslararası uygulamaları ve/veya rayiç bedelleri uygun olduğu ölçüde dikkate alarak söz konusu tarifeleri belirler.

(4) Fiziksel ortak yerleşimden faydalanan işletmeciler veya temsilcileri, kendi malzemelerine ve ekipmanlarına müdahale etmek üzere söz konusu hizmeti sağlayan işletmecilerin tesislerine girebilir.

(5) Kurum, bu maddenin uygulama esaslarını yapacağı düzenlemelerle belirler.

Tesis paylaşımı

MADDE 15 – (1) Bir işletmecinin tesislerini kamuya veya üçüncü şahıslara ait bir arazinin üzerine veya altına yerleştirebildiği veya bu tür arazileri kullanabildiği veya kamulaştırma müessesesinden yararlanabildiği hallerde Kurum; çevrenin korunması, kamu sağlığı ve güvenliği, şehir ve bölge planlaması ve kaynakların etkin kullanılması gereklerini gözeterek ve bu kapsamda yapılacak düzenlemelerin rekabet üzerindeki etkileri ile 8 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen hususları dikkate alarak ilgili işletmeciye söz konusu tesisleri ve/veya araziye makul bir bedel karşılığında diğer işletmecilerle paylaşma yükümlülüğü getirebilir.

(2) Kurum, bu maddenin uygulama esaslarını yapacağı düzenlemelerle belirler.

(3) 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 17 nci maddesi kapsamında radyo ve televizyon yayınlarını da içeren her türlü yayının belirlenmiş emisyon noktalarından yapılabilmesini teminen ortak anten sistem ve tesisleri kurulmasına yönelik düzenlemelerde yer alan hükümler saklıdır.

Taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi

MADDE 16 – (1) Kurum, ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere son kullanıcıların taşıyıcılarını serbestçe seçebilmelerini temin etme ve bu kapsamda taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi uygulama yükümlülüğü getirebilir.

(2) Taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi yükümlülüğü getirilen işletmeciler, taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi kapsamında Kurum düzenlemelerine uygun olarak şebekelerinde gerekli düzenlemeleri yapar ve uygular. İşletmeciler, taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi kapsamında şebekelerinde yapacakları düzenlemelerden kaynaklanabilecek gider kalemleri için Kurumdan hak talebinde bulunamaz.

(3) İşletmecilerin taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi kapsamında birbirlerine uygulayacağı ücretler konusunda 12 nci madde hükümleri uygulanır.

(4) Kurum, bu maddenin uygulama esaslarını yapacağı düzenlemelerle belirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Erişim Müzakereleri ve Sözleşmeleri

Sözleşme serbestisi

MADDE 17 – (1) İşletmeciler, erişim sözleşmelerinde yer verilecek hüküm ve koşulları ilgili mevzuata, yetkilendirmelerinde öngörülen şartlara ve Kurum düzenlemelerine aykırı olmamak kaydıyla kendi aralarında müzakere ederek serbestçe belirlerler.

Uzlaşmazlıkların çözümü

MADDE 18 – (1) İlgili işletmeciler arasında, yeni bir erişim talebinden itibaren azami iki ay içerisinde anlaşma tesis edilememesi veya mevcut erişim sözleşmesinde bu Yönetmelik kapsamında herhangi bir anlaşmazlık vuku bulması halinde taraflardan herhangi biri Kurumdan uzlaştırma prosedürünün işletilmesini talep edebilir.

(2) Kuruma uzlaştırma talebinde bulunan işletmecilerin başvurularında aşağıdaki hususlar yer almalıdır.

a) Tarafların isim ve unvanları,

b) Erişim talebinin yapıldığı tarih,

- c) Erişim talebinin kapsamı ve süresi,
- ç) Erişim talebi çerçevesinde teklif edilen ücret ve gerekçeleri,
- d) Taraflarca üzerinde anlaşma sağlanamayan hususlar,
- e) Yukarıda sıralanan hususlara ilişkin her türlü bilgi ve belge.

(3) Kurum, başvuru yapan işletmecinin gerekli belgeleri sunmaması hâlinde eksikliklerin belirlenen süre içerisinde tamamlanmasını talep eder. Söz konusu eksikliklerin verilen süre içerisinde tamamlanmaması halinde başvuru reddedilmiş sayılır.

(4) Kurum, kendisinden uzlaştırma talebinde bulunulduğunu diğer işletmeciye yedi gün içinde tebliğ eder. İşletmeci, tebligatı almasını müteakip onbeş gün içinde, görüşlerini ve konuya ilişkin bilgi ve belgeleri Kuruma sunar.

(5) Kurum, söz konusu bilgi ve belgelerin alındığı tarihten itibaren otuz gün içinde, işletmecilere ilgili mevzuat kapsamında getirilen yükümlülükleri, Kurum tarafından aynı veya benzer hususlarda yapılan düzenlemeleri, talep konusu hizmetin ekonomik ve teknik açıdan alternatiflerinin varlığı ve bu maddede öngörülen uzlaştırma prosedürü dışındaki müzakere, arabuluculuk da dahil tarafların başvurabileceği uyuşmazlık çözüm yollarının mevcut uzlaşmazlığı daha etkin bir şekilde giderme olasılığı gibi hususları dikkate alarak uzlaştırma talebini kabul edip etmeyeceğine karar verir. Talebin reddedilmesi durumunda ilgili işletmecilere bildirimde bulunulur. Kurum, uzlaştırma talebini kabul etmesi halinde ilgili işletmecileri uzlaştırma toplantısına davet eder. Uzlaşmazlık konularının söz konusu toplantıda tutanak altına alınması ile uzlaştırma süreci başlatılır.

(6) Kurum, uzlaştırma sürecinde tarafların anlaşamaması halinde, taraflarca sunulan bilgi ve belgeleri 5 inci maddede belirtilen ilkeler doğrultusunda nitelik ve nicelik itibarıyla değerlendirerek erişim anlaşmasının anlaşmazlık konusu olan hüküm, koşul ve ücretlerini uzlaştırma sürecinin başladığı tarihten itibaren iki ay içerisinde belirlemeye yetkilidir. Ancak, uzlaştırma talebinin daha önce sunulmayan bir hizmete ilişkin olması, talebin içeriğinin kapsamlı bir çalışma ve bilgi toplama süreci gerektirmesi ve Kurumun gerekli gördüğü diğer istisnai hallerde bu süre en fazla iki ay daha uzatılabilir.

(7) Kurum, bu madde kapsamında gerekli gördüğü her türlü bilgi ve belgeyi taraflardan talep edebilir. Taraflar, söz konusu bilgi ve belgeleri Kurum tarafından belirlenecek süre içinde Kuruma göndermekle yükümlüdür.

(8) Kurum tarafından belirlenen hüküm, koşul ve ücretler; referans erişim tekliflerinde ve Kurum düzenlemelerinde yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla, uzlaştırma talep eden işletmecinin Kuruma başvuruda bulunduğu tarihten itibaren yürürlüğe girer.

(9) Kurum, uzlaştırma sürecinde, geçici ücretin belirlenmesi dâhil, kamu yararının gerektirdiği her türlü tedbiri alır. İşletmeciler, geçici ücret dâhil, Kurum tarafından alınacak tedbirlere uymakla yükümlüdür. Kurum, geçici ücreti belirlerken, daha önce uygulanmakta olan ücretleri ve/veya 12 nci madde hükümlerini dikkate alır. İşletmeciler, Kurum tarafından nihai ücretin belirlenmesinden sonra, geriye dönük olarak bu ücret üzerinden mahsuplaşır.

(10) Müteakip Kurum düzenlemeleri aksini gerektirmedikçe veya ilgili mevzuat çerçevesinde işletmecilerin mutabakatıyla aksi kararlaştırılmadıkça, Kurumun belirlediği hüküm, koşul ve ücretlerin uygulanmasına devam olunur.

Erişim ve arabağlantı sözleşmelerinin Kuruma sunulması ve aleniyeti

MADDE 19 – (1) Erişim ve arabağlantı sözleşmeleri, bunların ekleri ve değişikliklerinin tasdikli bir sureti imzalanmasını müteakip onbeş gün içinde Kuruma sunulur. İşletmeciler, erişim yükümlülükleri, rekabetin tesisi ve tüketicilerin korunması, şebekelerin bütünlüğü ve birlikte çalışabilirliği ile hizmetlerin karşılıklı işletilebilirliği gibi hususlara ilişkin olarak Kurumun sözleşmelerde mevzuata aykırı bulduğu hüküm ve koşullara yönelik düzeltme taleplerini otuz gün içinde yerine getirmekle yükümlüdür. Erişim ve arabağlantı sözleşmelerinin Kuruma sunulmasına ilişkin olarak görev ve imtiyaz sözleşmelerinde yer alan hükümler saklıdır.

(2) Sözleşmenin tarafları, ticari sır ihtiva ettiğine kanaat getirdikleri maddeleri sözleşmeyle birlikte Kuruma bildirir. Ticari sır olarak kabul edilebilecek bilgiler için 28/5/2009 tarihli ve 27241 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşletmecilere Ait Sırların Korunması ile Kamuoyuna Açıklanacak Bilgilerin Yayımlanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri esas alınır. Ayrım gözetmeme yükümlülüğü getirilen işletmeciler tarafından erişim talebinde bulunan diğer işletmecilere de uygulanması gereken hükümler, tarife bilgileri dâhil, ticari sır olarak addolunamaz.

(3) Erişim sözleşmeleri, ticari sırlar saklı kalmak kaydıyla alenidir. Kurum, ticari sır olarak kabul ettiği hususlarla ilgili gerekli tedbirleri alır.

(4) Kurum, erişim sözleşmelerinin aleniyetine ilişkin düzenlemeler yapabilir.

Bilgilerin gizliliği

MADDE 20 – (1) İşletmeciler, gerek erişim koşullarının müzakereleri esnasında gerekse bu müzakerelerden önce veya sonra diğer işletmeciden elde ettikleri bilgileri, veriliş amacına uygun olarak kullanmak ve her hâlükârda gizli tutmakla yükümlüdür. Söz konusu bilgiler, Kurum haricinde, hiç bir şekilde, bu tür bilgileri kendilerine haksız rekabet avantajı sağlayacak şekilde kullanabilecek üçüncü şahıslara, işletmecilerin ortaklarına, iştiraklerine ve ortaklıklarına ifşa edilemez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Müeyyideler

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca;

a) Yükümlü işletmecinin 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında getirilen erişim sağlama yükümlülüğünü yerine getirmemesi veya haklı bir neden olmaksızın geciktirmesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde ikisine kadar,

b) Yükümlü işletmecinin arabağlantı sağlama yükümlülüğünü yerine getirmemesi veya haklı bir neden olmaksızın geciktirmesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde ikisine kadar,

c) Yükümlü işletmecinin kendisinden erişim veya arabağlantı hizmeti talep eden işletmecileri talep etmedikleri bir hizmeti almak zorunda bırakması durumunda, bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde birine kadar,

ç) Yükümlü işletmecinin ayrıştırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi veya haklı bir neden olmaksızın geciktirmesi durumunda, bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde ikisine kadar,

d) Yükümlü işletmecinin ayrım gözetmeme yükümlülüğünü ihlal etmesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde birine kadar,

e) Yükümlü işletmecinin şeffaflık ve referans erişim tekliflerine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde birine kadar,

f) Yükümlü işletmecinin erişim tarifelerini bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak uygulaması hâlinde, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde birine kadar,

g) Yükümlü işletmecinin hesap ayrımı, maliyet muhasebesi ve denetime ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi hâlinde, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde ikisine kadar,

ğ) Yükümlü işletmecinin ortak yerleşime ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi veya haklı bir neden

olmaksızın geciktirmesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde ikisine kadar,

h) Yükümlü işletmecinin tesis paylaşımına ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi veya haklı bir neden olmaksızın geciktirmesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde ikisine kadar,

ı) Yükümlü işletmecinin taşıyıcı seçimine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi veya haklı bir neden olmaksızın geciktirmesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde ikisine kadar,

i) Yükümlü işletmecinin uzlaştırma prosedürü kapsamında geçici ücret dâhil Kurum tarafından belirlenen hüküm, koşul ve ücretlere uymaması veya söz konusu hüküm, koşul ve ücretlerin uygulanmasını haklı bir neden olmaksızın geciktirmesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde ikisine kadar,

j) İşletmecinin erişim sözleşmelerinin Kuruma sunulması veya mevzuata aykırı hükümlerinin düzeltilmesi veya sözleşmelerin aleniyetine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının binde beşine kadar,

k) İşletmecinin bilgilerin gizliliğine ilişkin yükümlülüklerini ihlal etmesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde birine kadar,

ihlalin niteliğine göre Kurum tarafından belirlenecek oranlarda idarî para cezası uygulanır.

(2) Kurum, ihlalin niteliği, tekrarlanan veya devam eden bir ihlalin mevcut olup olmadığı gibi hususları dikkate alarak, bu Yönetmelikte öngörülen idarî para cezalarının uygulanmasından önce ilgili işletmeciye Kurul kararıyla belirlenecek süre içinde yükümlülüğünü yerine getirmesini ihtar edebilir.

(3) Bu madde uyarınca idarî para cezalarının uygulanması bu Yönetmelikle getirilen yükümlülükleri ortadan kaldırmaz. İhlal konusu fiilin tekrarı veya devamı hâlinde işletmecinin bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde üçünü aşmamak kaydıyla idarî para cezası uygulanır.

(4) 5/9/2004 tarihli ve 25574 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Telekomünikasyon Kurumu Tarafından İşletmecilere Uygulanacak İdari Para Cezaları ile Diğer Müeyyide ve Tedbirler Hakkında Yönetmelik hükümleri saklıdır.

Görüşlerin alınması

MADDE 22 – (1) Kurum bu Yönetmeliğin uygulanmasıyla ilgili kararları almadan önce işletmecilerin ve ilgili gerçek veya tüzel kişilerin görüşlerine başvurabilir.

Atıflar

MADDE 23 – (1) Diğer mevzuatta 14/6/2007 tarihli ve 26552 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliğine yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelikler

MADDE 24 – (1) 14/6/2007 tarihli ve 26552 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği ile 8/3/2002 tarihli ve 24689 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ulusal Dolaşım (Roaming) Anlaşması ve Yapılması ile İlgili Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Mevcut idari işlemler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 14/6/2007 tarihli ve 26552 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliğine dayanılarak yayımlanan tebliğler, alınan Kurul kararları ile yapılan diğer idarî işlemler konuya ilişkin yeni bir işlem yapılincaya kadar yürürlükte kalır.

Yürürlük

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu Başkanı yürütür.

EK-1

REFERANS ERİŞİM VE/VEYA ARABAĞLANTI TEKLİFLERİNDE

YER ALMASI GEREKEN ASGARİ HUSUSLAR

1. Genel hükümler

1.1. Tarafların hak ve yükümlülükleri,

1.2. Mülkiyet hakları,

1.3. Gizliliğin korunması,

1.4. Sözleşmenin süresi ve yeniden müzakere koşulları,

1.5. Taraflardan herhangi birinin şebekesinde veya sunulan hizmetlerde değişiklik yapılması önerildiğinde izlenecek yöntemler.

2. Sunulan hizmetlere ilişkin hükümler

2.1. Hizmet(ler) (arabağlantı, yerel ağa ayrıştırılmış erişim, veri akışı erişimi, yeniden satış gibi);

a) Tanım ve kapsam,

b) Gerekli şebeke ve transmisyon unsurları,

c) Erişim noktaları,

ç) Test prosedürleri,

d) Biçimlendirmeye (konfigürasyona) ilişkin hususlar.

2.2. Ortak yerleşim (*);

a) Ortak yerleşim noktalarına ilişkin bilgiler,

b) Ortak yerleşim noktalarına ilişkin fiziksel, uzaktan ve sanal ortak yerleşim gibi seçenekler,

- c) Ortak yerleşime konu ekipmanların özellikleri ve kısıtları,
- ç) Ortak yerleşim noktalarının güvenliğini sağlamak üzere alınacak önlemler,
- d) Ortak yerleşim hizmetinden yararlanan işletmecinin personelinin ortak yerleşim noktalarındaki ekipmanlarına erişim koşulları,
- e) Ortak yerleşim yerinin kısıtlı olduğu hâllerde yer paylaşımında uygulanacak esaslar,
- f) Ortak yerleşime uygun yerin mevcut olup olmadığının kontrolüne ilişkin esaslar.
3. Ücretler, ödemeler ve faturalama prosedürleri
4. Talep tahminlerine ilişkin hususlar
5. Siparişlerin iptal edilmesi hâlinde uygulanacak yaptırımlar
6. Şebeke bütünlüğü ve güvenliğine ilişkin hususlar
7. Abone hareketleri
8. Hizmet seviyesi taahhüdü
9. Arızaların giderilmesine yönelik prosedürler
10. Kullanılacak ekipmanın teknik özellikleri ve tabi olacağı standartlar
11. Sinyalleşme, trafik veya şebeke yönetimi gibi işleme ilişkin hususlar

---

(*) Ortak yerleşimin gerekli olduğu hizmetler ve yükümlü işletmeciler için zorunludur.